

Afhandlingens empiriske grundlag

Grundlaget for afhandlingen er et større empirisk materiale produceret gennem 3 års feltstudier på en folkeskole, som forsøger at håndtere problemer med skoletræthed og manglende lyst til læring hos eleverne gennem en reorganisering af udkolingen fra en traditionel klasseinddeling til en linjebaseret organisering. Feltstudiet følger ledelsens dispositioner i forandringsprocessen samt hvordan eleverne i første udkolingsårgang oplever forandringen i udkolingsårenes forløb fra sjette til niende klassetrin.

Om Kia Wied

Kia Wied er sociolog og har skrevet sin afhandling ved DPU, Aarhus Universitet samt Københavns Professionshøjskole.

Tid og sted for forsvaret

Torsdag den 20. juni 2019, kl. 13-16
DPU, Aarhus Universitet, Tuborgvej 164, 2400 København NV, Lokale: D174

Kontakt

Kia Wied
Mail: kiawied@gmail.com
Tlf.: 23 96 72 10

SKOLELEDELSE SOM MOTIVATIONSARBEJDE

EN DOBBELT BEVÆGELSESFORTÆLLING
OM ELEVERS OG LEDELSES BEVÆGELSER I
UDSKOLINGEN FORTALT GENNEM RYTME-
ANALYSENS BEGREBER

Ph.d.-afhandling af Kia Wied

SKOLELEDELSE SOM MOTIVATIONSARBEJDE: EN DOBBELT BEVÆGELSE- FORTÆLLING OM ELEVERS OG LEDELSES BEVÆGELSER I UD- SKOLINGEN FORTALT GENNEM RYTMEANALYSENS BEGREBER

Afhandlingen undersøger aktuelle problemer vedrørende elevers motivation i skolen og belyser dem ud fra en interesse for skoleledelse som strategisk aktivitet samt hvilke effekter denne ledelse har set fra et elevperspektiv.

Hvad der sker der med skolen, når den ledes og organiseres med afsæt i at bruge elevernes motivation som drivkraft for faglig udvikling?

Afhandlingen viser, hvordan en skole forsøger at kickstarte ny motivation, faglige interesse og lyst til læring hos eleverne i udskolingens gennem en reorganisering af udskolingens traditionel klasseinddeling til interessebaserede linjer. Endemålet med forandringen og skolens motivationsarbejde er øget læringsudbytte og faglig progression. Men motivationsarbejdet har ikke kun effekter for elevers faglighed og faglige motivation men, giver også anledning til mængder af følelsesmæssige reaktioner som har betydning for elevernes selvforhold, sociale relationer og tiltro til egne evner.

Motivationsarbejdets finmekanik: et samtidigt fagligt og emotionelt pres

Afhandlingen viser, hvordan elevers motivation i en vis grad er noget plastisk, som kan formes, bearbejdes og påvirkes via ledelse og organisering. Men samtidig understreger afhandlingen, at denne mulighed for at forme og bearbejde ikke er uden grænser. Nogle elever har svært ved at tilpasse sig forandringerne i skolen. Udover øget motivation medvirker skolens motivationsarbejde også til andre følelsesregistre så som ængstelse, utilstrækkelighed, misundelse, skam, splid og øget konkurrence mellem eleverne. Det betyder for eleverne et emotionelt selv-arbejde, som handler om at afstemme, tilpasse og rette deres følelser ind i forhold til skolens forventninger. Afhandlingen understreger hvor krævende det er at nå denne følelsesmæssige afstemning samtidig med, at eleverne også skal forsøge at leve op til skolens faglige forventninger til dem. Det har som konsekvens, at nogle elever mistrives i det samtidige faglige og emotionelle pres.

Selvforstærkende effekter for elevernes motivation

Afhandlingen illustrerer, at kedsomhed, skoletræthed og manglende lyst til læring ofte hverken skyldes uvilje eller uansvarlighed hos eleverne, men snarere en voldsom intensivering af elevernes skoleliv med større omskiftelighed, flere omstillinger, krav og forventninger. Det medfører en kæde af effekter, som udfordrer elevernes motivation:

- Skolens virkning betinges i stigende grad af elevernes interesse.
- Samtidig betyder det intensiverede skoleliv, at elevernes interesse bliver til en knap resource.
- Det fordrer, at eleverne formår at økonomisere deres interesse - men det sker ofte, at økonomiseringen kollapser og fører til enten underskud af energi og dermed træthed og kedsomhed eller en overdreven tilførsel af energi som gør elevkroppen eksalteret og overgearet.
- De følelsesmæssige udsving, hvor elever keder sig det ene øjeblik og er overgearede det næste virker selvforstærkende og skaber en yderligere intensivering af elevernes skoleliv.

Motivation som svaret på folkeskolens udfordringer?

Afhandlingen giver syn for, hvordan motivation både er en del af problemet og løsningen på folkeskolens udfordringer og understreger, at motivationsarbejde i forbindelse med forandringer er en kompleks ledelsesopgave.